

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Poznaniu

ZARZĄDZENIE

REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU

z dnia 23 września 2025 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Wielkopolska Dolina Rurzyca”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2024 r. poz. 1478, 1940 oraz z 2025 r. poz. 884) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Wielkopolska Dolina Rurzyca”, zwanego dalej rezerwatem, na okres 5 lat.

§ 2. Identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków zawiera załącznik nr 1.

§ 3. 1. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną i krajobrazową.

2. Ochroną krajobrazową objęte są wody obwodu rybackiego „Krępsko Górne na rzece Rurzyca — Nr 1”, ustanowionego rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie ustanowienia obwodów rybackich (Dz. Urz. Woj. Wielk. Nr 77, poz. 1645 z późn. zm.), a także pododdziały 32b, 32c, 32m, 128b, 128f, 171b, 171d, 171k, 172g, 172h, 236a, 236b leśnictwa Piaski, 292a, 292b, 292c, 292d, 360f, 360g, 362d, 362g, 362h, 424b, 424c, 424f, 424j, 424k, 424l, 425f, 425i, 506d, 506g leśnictwa Wrzosa oraz 588c, 588d, 588f, 588h i 588i leśnictwa Głowaczewo, Nadleśnictwa Płytnica oraz obszary wskazane na mapie stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia.

3. Ochroną czynną objęty jest pozostały obszar rezerwatu przyrody, nieobjęty ochroną krajobrazową, o której mowa w ust. 2.

§ 4. Opis sposobów ochrony czynnej, z podaniem rodzaju i rozmiaru zadań ochronnych przedstawia załącznik nr 3.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Poznaniu
Marcin Nowak

(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

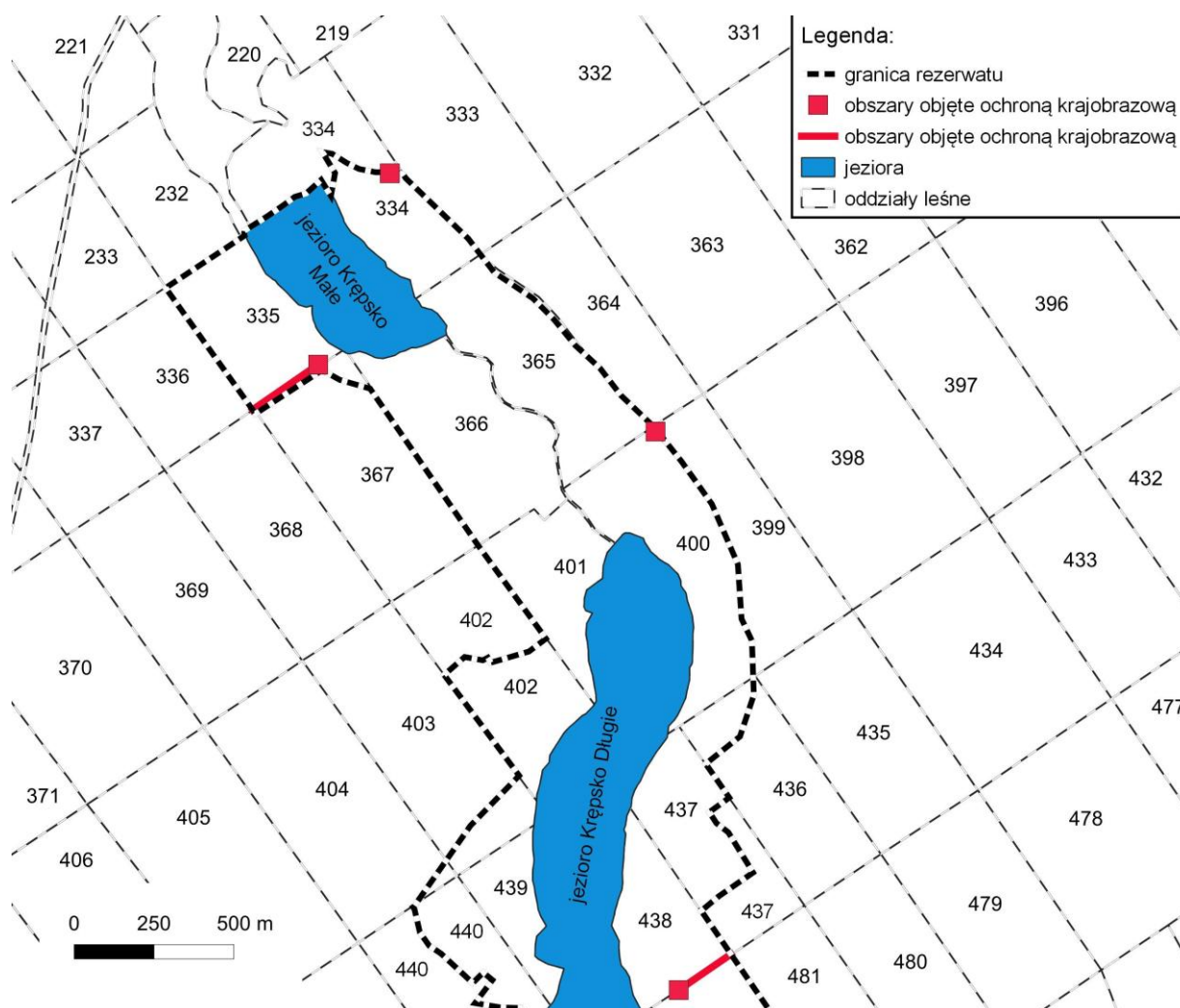
Załączniki do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Poznaniu
z dnia 23 września 2025 r.
Załącznik nr 1

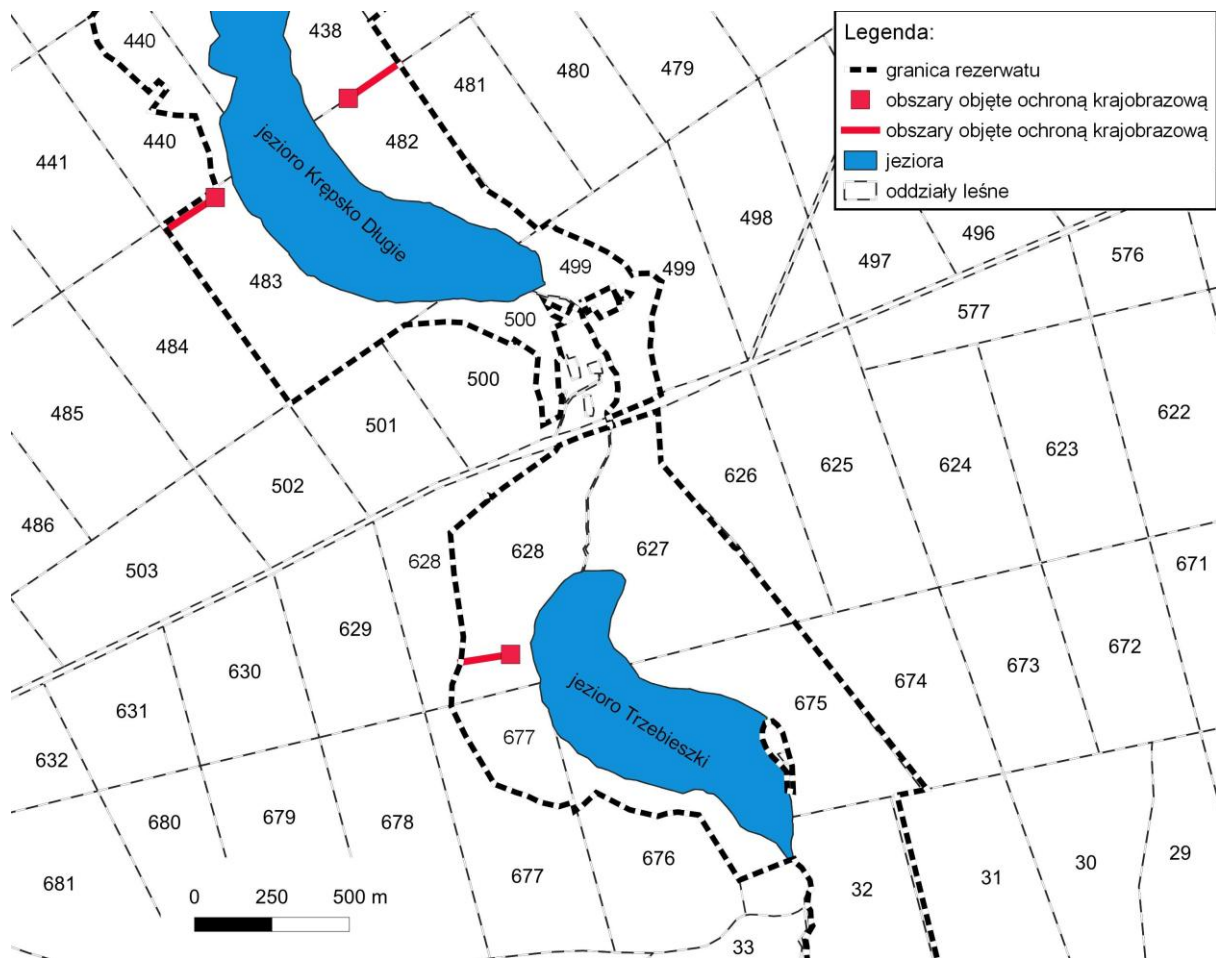
Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych
oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków

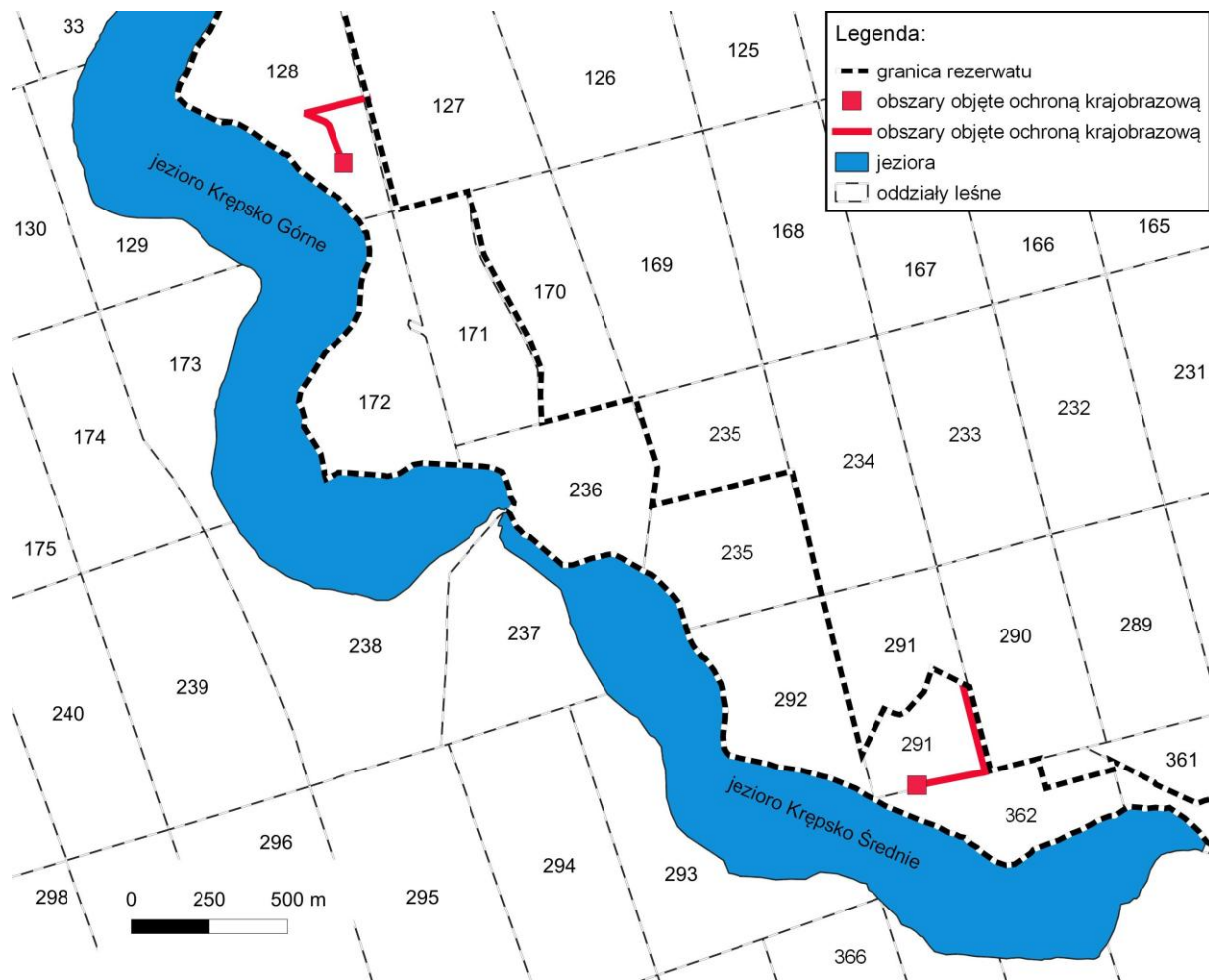
Lp.	Zagrożenia		Sposoby eliminacji lub ograniczania
Zewnętrzne	Istniejące	Presja wędkarska obejmująca w szczególności niszczenie roślinności litoralu oraz eutrofizację wód jezior w wyniku stosowania zanęt	Kontrolowanie i moderowanie działalności wędkarskiej
		Kłusownictwo rybackie na wodach obwodu rybackiego Krępsko Górne na rzece Rurzyca — Nr 1	Wzmoczone kontrole Państwowej Straży Rybackiej
		Rozprzestrzenianie się gatunków obcych	Usuwanie gatunków obcych, monitoring populacji gatunków obcych
		Spadek poziomu wód gruntowych	Brak
		Susze spowodowane brakiem opadów	Brak
	Potencjalne	Zagrożenie drzewostanów gradacją owadów	Prognozowanie wystąpienia gradacji
		Penetracja stanowisk cennych gatunków roślin	Wzmoczone kontrole Służby Leśnej
Wewnętrzne	Istniejące	Spadek poziomu wód gruntowych	Brak
		Susze spowodowane brakiem opadów	Brak

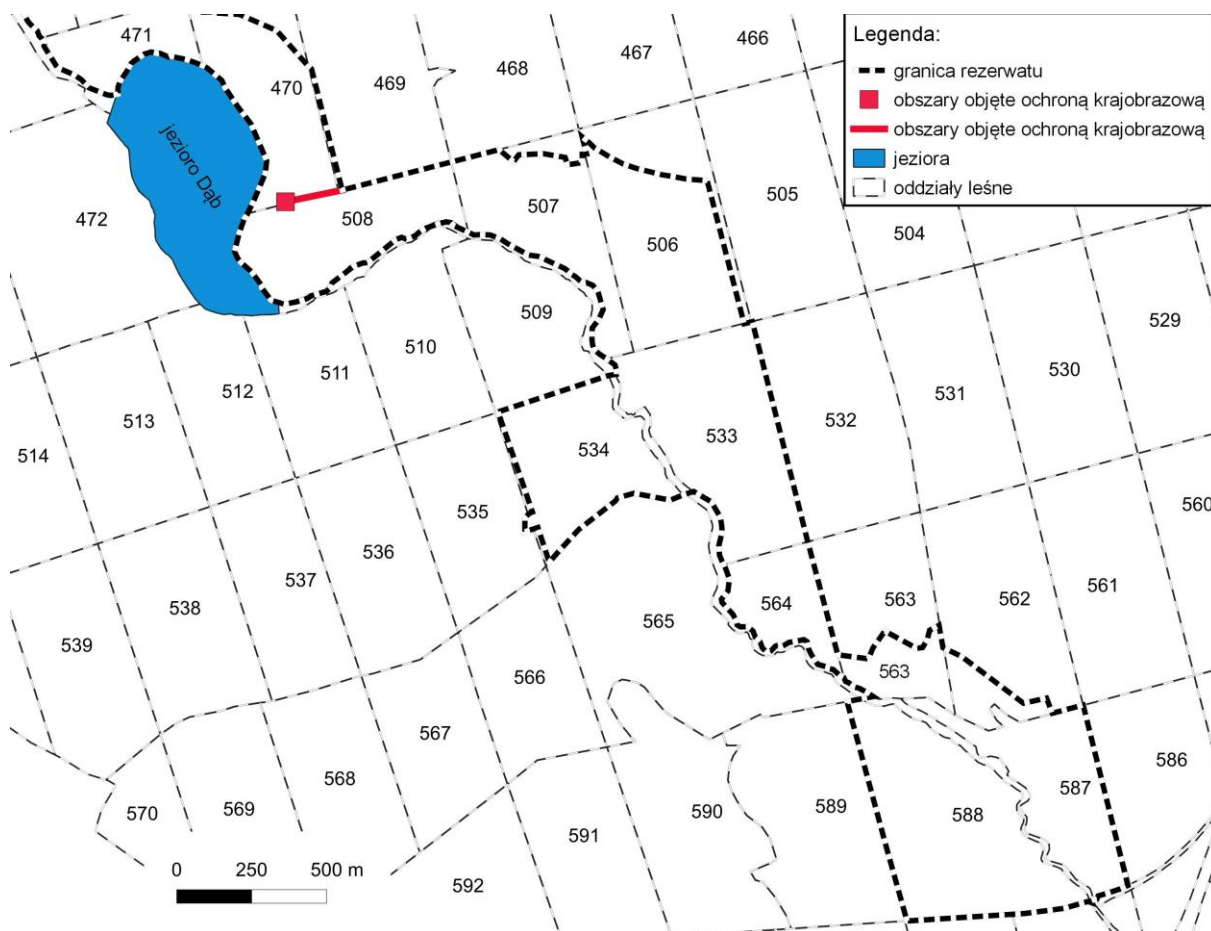
Lp.	Zagrożenia		Sposoby eliminacji lub ograniczania
Wewnętrzne	Istniejące	Sukcesja – zarastanie ekosystemów nieleśnych, w tym cennych siedlisk przyrodniczych 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>) oraz 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz stanowisk cennych gatunków – lipiennika Loesela <i>Liparis loeselii</i> , haczykowca błyszczącego <i>Hamatocaulis vernicosus</i> oraz poczwarówek: zwężonej <i>Vertigo angustior</i> i jajowatej <i>Vertigo moulinsiana</i>	Ochrona czynna – usuwanie nalotów drzew, krzewów, koszenie roślinności zielnej
		Zniekształcona w wyniku gospodarki leśnej struktura drzewostanów – wiekowa, przestrzenna i gatunkowa	Poprawa struktury drzewostanów – usuwanie obcych gatunków drzew, wspieranie odnowień naturalnych, nieusuwanie zamierających i martwych drzew
	Potencjalne	Rozprzestrzenianie się gatunków obcych	Usuwanie gatunków obcych, monitoring populacji gatunków obcych

Obszary objęte ochroną krajobrazową

Sposoby ochrony czynnej z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji zadań ochronnych

Lp.	Rodzaj zadania	Rozmiar zadania	Lokalizacja zadania
1.	Usuwanie nalotu i podrostu drzew i krzewów z obszaru torfowisk oraz łąk bez naruszania struktury gleby oraz runa, z pozyskaniem drewna w okresie zimowym.	Na powierzchni 17,18 ha	Pododdziały: 627c leśnictwa Prądy nadleśnictwa Jastrowie; 425d, 533j, 587h leśnictwa Wrzosey i 588a leśnictwa Głowaczewo nadleśnictwa Płytnica
2.	Koszenie roślinności zielnej w obszarze torfowisk oraz łąk w terminie od 15 sierpnia do 30 września z pozostawieniem 50% powierzchni nieskoszzonej (co dwa lata innej). Zbiór pokosu i jego usunięcie poza teren siedliska przyrodniczego.	Na powierzchni 17,18 ha	Pododdziały: 627c leśnictwa Prądy nadleśnictwa Jastrowie; 425d, 533j, 587h leśnictwa Wrzosey, 588a leśnictwa Głowaczewo nadleśnictwa Płytnica
3.	Usuwanie nalotu i podrostu drzew i krzewów oraz zarośli z obszaru torfowisk bez naruszania struktury gleby oraz runa, z pozyskaniem drewna w terminie od 15 sierpnia do 15 lutego następnego roku.	Na powierzchni 4,04 ha	Pododdziały: 365g, 400d leśnictwa Budy, 366 m leśnictwa Szwecja nadleśnictwa Jastrowie
4.	Koszenie na powierzchni, na której występują odrośla drzew i krzewów lub wycinanie tych odrosli raz na dwa lata w terminie 15 sierpnia do 15 lutego następnego roku.	Na powierzchni 4,04 ha	Pododdziały: 365g, 400d leśnictwa Budy, 366 m leśnictwa Szwecja nadleśnictwa Jastrowie
5.	Koszenie roślinności zielnej w obszarze torfowisk raz na 5 lat w terminie od 15 sierpnia do 15 lutego następnego roku z pozostawieniem do 20 % powierzchni nieskoszzonej. Zbiór pokosu i jego usunięcie poza teren rezerwatu.	Na powierzchni 4,04 ha	Pododdziały: 365g, 400d leśnictwa Budy, 366 m leśnictwa Szwecja nadleśnictwa Jastrowie
6.	Usuwanie drzew i krzewów z płatów wrzosowisk.	Na powierzchni 3,94 ha	Pododdziały 533a i 506h leśnictwa Wrzosey nadleśnictwa Płytnica
7.	Mechaniczne usuwanie obcych gatunków w drzewostanie i podszycie w miarę stwierdzonych potrzeb, z pozostawieniem powstałej biomasy do naturalnego rozkładu.	Na powierzchni 10,52 ha	Pododdziały 334j i 400f leśnictwa Budy nadleśnictwa Jastrowie
8.	Poprawa struktury drzewostanu – sukcesywne usuwanie z drzewostanu	Na powierzchni 21,79 ha	Pododdziały 365b, 365c, 438c, 482b

	i podszytu egzemplarzy modrzewi i świerka pospolitego młodszych niż 50 lat ze wspieraniem odnowień buka pospolitego w miejscu powstałych luk		leśnictwa Budy, 628n, 676b leśnictwa Prądy i 439f leśnictwa Szwecja nadleśnictwa Jastrowie
9.	Popieranie gatunków pożądanых – tworzenie małopowierzchniowych ogrodzeń zabezpieczających odnowienie gatunków pożądanых (głównie graba pospolitego). Sukcesywne, domieszkowe nasadzenia graba w przypadku jego braku w drzewostanach i podszycie, inicjujące przebudowę struktury drzewostanu.	Na powierzchni 10,37 ha	Pododdziały: 483a, 483b leśnictwa Szwecja, 499h, 499 l, 628k, 628n, 628w, 676b, 677b leśnictwa Prądy nadleśnictwa Jastrowie
10.	Utrzymywanie zwarcia drzewostanu na poziomie 70–80% – w razie konieczności wycinanie pojedynczych drzew.	Na powierzchni 12,74 ha	Pododdziały 235c i 534c nadleśnictwa Płynica
11.	Usuwanie całości martwego drewna, w tym gałęzi, z wyniesieniem go poza teren rezerwatu.	Na powierzchni 12,74 ha	Pododdziały 235c leśnictwa Piaski i 534c leśnictwa Wrzosey nadleśnictwa Płynica
12.	Demontaż grodzień upraw leśnych.	-	Pododdziały: 362i, 471b, 471d, 471f, 424k leśnictwa Wrzosey nadleśnictwa Płynica
13.	Utrzymanie sprawności technicznej skrzynek lęgowych dla gągoła <i>Bucephala clangula</i> i nurogęsi <i>Mergus merganser</i> .	-	Okolice rzeki Rurzyca oraz jezior Krępsko Górne i Krępsko Długie
14.	Monitoring gatunków owadów żerujących na drzewach.	Na powierzchni 897,48 ha	Cały teren rezerwatu
15.	Monitoring gatunków obcych, ze szczególnym uwzględnieniem drzew.	Na powierzchni 897,48 ha	Cały teren rezerwatu
16.	Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego 3140 oraz monitoring jakości wód w zakresie: fitoplanktonu, fitobentosu, makrofitów, wskaźników fizykochemicznych (przewodnictwo elektrolityczne, odczyn, temperatura, przezroczystość, natlenienie).	Na powierzchni 107,18 ha	Jezioro Krępsko Długie i jezioro Trzebieszki
17.	Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego 3150 oraz monitoring jakości wód w zakresie: fitoplanktonu, fitobentosu, makrofitów, wskaźników fizykochemicznych (przewodnictwo elektrolityczne, odczyn, temperatura, przezroczystość, natlenienie).	Na powierzchni 16,9 ha	Jezioro Krępsko Małe
18.	Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego 7230.	Na powierzchni 15,00 ha	Pododdziały 365g leśnictwa Budy nadleśnictwa Jastrowie oraz 425d, 533j, 587h leśnictwa

			Wrzosa i 588a leśnictwa Głowaczewo nadleśnictwa Płytnica
19.	Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego 7220.	-	Na reprezentatywnej liczbie płatów
20.	Monitoring stanu ochrony siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160 i 91E0.	-	Na reprezentatywnej liczbie płatów
21.	Monitoring stanu ochrony siedliska przyrodniczego 91T0.	Na powierzchni 12,36 ha	W pododdziałach 235c leśnictwa Piaski i 534c leśnictwa Wrzosa nadleśnictwa Płytnica
22.	Monitoring stanu ochrony lipiennika Loesela <i>Liparis loeselii</i> .	Na powierzchni 3,62 ha	W pododdziale 588a leśnictwa Głowaczewo nadleśnictwa Płytnica
23.	Monitoring stanu ochrony sierpowca błyszczącego <i>Hamatocaulis vernicosus</i> .	Na powierzchni 6,56 ha	W pododdziałach 587h leśnictwa Wrzosa i 588a leśnictwa Głowaczewo nadleśnictwa Płytnica

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 22 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, 1940 oraz z 2025 r. poz. 884), zwanej dalej ustawą o ochronie przyrody, dla rezerwatów przyrody, dla których nie sporządzono planu ochrony, sprawujący nadzór sporządza projekt zadań ochronnych ustanawianych w drodze zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Dla rezerwatu przyrody „Wielkopolska Dolina Rurzycy”, zwanego dalej rezerwatem, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu ustanowił zadania ochronne zarządzeniem z dnia 16 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Wielkopolska Dolina Rurzycy”. Zadania ustanowione na pięć lat przestały obowiązywać 17 kwietnia 2025 r. W związku z istnieniem zagrożeń dla celu ochrony w rezerwacie, którym jest zachowanie cennych zbiorowisk roślinnych, rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz unikatowych krajobrazów przyrody wraz z urozmaiconą rzeźbą terenu, tj. naturalnych lasów rosnących na stromych zboczach, czystych jezior tworzących długie ciągi rynien oraz pagórkowatego terenu z meandrującą rzeką w głębokiej dolinie, wskazanych w załączniku nr 1, zaplanowano kolejne zadania ochronne do realizacji w ciągu pięciu lat; część z nich jest kontynuacją zadań zrealizowanych w latach 2020—2025. Konieczne okazało się także umożliwienie kontynuowania gospodarki rybackiej w obejmującym część rezerwatu obwodzie rybackim Krępsko Górne na rzece Rurzyca — Nr 1.

Uwzględniając powyższe okoliczności Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu uznał za zasadne ustanowienie zadań ochronnych dla niniejszego rezerwatu.